

3 ตุลาคม 2566

เรียน กรรมการผู้จัดการ

บริษัทที่ปรึกษาทางการเงินทุกบริษัท

ที่ ก.ล.ต.จท-1.(ว) 29/2566 เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์
การจำหน่ายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ประเภทหุ้นและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น
ของบริษัทที่ออกตราสารทุนและการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (“สำนักงาน ก.ล.ต.”) ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 18/2566 เรื่อง การจำหน่ายหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ประเภทหุ้นและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัทที่ออกตราสารทุน (ฉบับที่ 7) ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2566 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรตราสารทุนให้มีความชัดเจนและเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้การจัดสรรตราสารทุนเป็นการกระจายในวงกว้าง สำนักงาน ก.ล.ต. จึงขอนำส่งภาพถ่ายประกาศตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในหลักเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับลักษณะการจัดสรรตราสารทุนที่เป็นวงกว้าง จึงขอชักซ้อมความเข้าใจมาพร้อมกันด้วย

นอกจากนี้ ตามที่สำนักงาน ก.ล.ต. ได้มีหนังสือเวียนที่ ก.ล.ต.จท.(ว) 26/2560 เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับประกาศการจำกัดสัดส่วนการจัดสรรหุ้น IPO ให้ผู้มีอุปการคุณและบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ ลงวันที่ 12 กรกฎาคม 2560 และหนังสือเวียนที่ ก.ล.ต.จค.(ว) 13/2561 เรื่อง การชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้น IPO ให้ผู้มีอุปการคุณ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 7 กันยายน 2561 เพื่อชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการจัดสรรหุ้นที่ออกใหม่ต่อประชาชนเป็นครั้งแรกให้แก่มูลนิธิและผู้มีอุปการคุณและบุคคลที่มีความสัมพันธ์นั้น เนื่องจากสำนักงาน ก.ล.ต. ได้รับแจ้งข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อจำกัดในทางปฏิบัติเกี่ยวกับแนวทางที่กำหนดในหนังสือเวียนข้างต้น ดังนั้น เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ สำนักงาน ก.ล.ต. จึงได้ปรับปรุงแนวปฏิบัติดังกล่าวเพิ่มเติมและขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้มีอุปการคุณ ในหนังสือเวียนฉบับนี้ และยกเลิกหนังสือเวียนทั้ง 2 ฉบับข้างต้น

สำนักงาน ก.ล.ต. ขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจัดสรรตราสารทุนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้มีอุปการคุณ ดังนี้

1. หลักเกณฑ์การจัดสรรตราสารทุน

การปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดสรรตราสารทุนตามประกาศฉบับที่กล่าวข้างต้น เป็นเพียงการปรับถ้อยคำเพื่อให้เกิดความชัดเจน โดยหลักการที่กำหนดว่า บริษัทที่ออกตราสารทุน

“สำนักงาน ก.ล.ต. ได้รับรางวัลองค์กรคนดี ปี 2566

รางวัลรัฐบาลดิจิทัล ปี 2565 และรางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ปี 2565”

ต้องแบ่งแยกตราสารทุนที่จะจัดสรรให้แก่บุคคลต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยในกรณีที่มีการกำหนดกลุ่มบุคคลที่จะได้รับการจัดสรรนอกเหนือจากกลุ่มบุคคลที่ระบุไว้เป็นการเฉพาะ ได้แก่ ผู้มีอุปการคุณบุคคลที่มีความสัมพันธ์ และกรรมการหรือพนักงานแล้วนั้น การจัดสรรให้กลุ่มบุคคลนั้นต้องมีลักษณะเป็นการกระจายให้แก่ผู้จองซื้อในวงกว้าง ซึ่งจะต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกจัดสรรให้แก่บุคคลใด โดยเฉพาะเจาะจง (cherry pick) และต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลียงเกณฑ์ (arbitrage) หรือบิดเบือน (distort) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรตราสารทุนให้แก่กลุ่มบุคคลที่ประกาศกำหนดไว้เป็นการเฉพาะในประกาศกำหนด

สำนักงาน ก.ล.ต. จึงขอชักชวนความเข้าใจดังนี้

1.1 แนวทางการพิจารณาการจัดสรรในวงกว้าง

(1) แนวทางการพิจารณาการจัดสรรตราสารทุนในวงกว้าง ได้แก่ การจัดสรรให้แก่ผู้จองซื้อเป็นจำนวนมาก โดยต้องไม่มีการกำหนดเงื่อนไขหรือคุณสมบัติของผู้ที่จะได้รับการจัดสรรในลักษณะที่จะทำให้บุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดได้รับหุ้นเป็นการเฉพาะเจาะจง (cherry pick) หรือเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้ การจัดสรรในวงกว้างดังกล่าวจะไม่นำนิยามหรือลักษณะการเสนอขายตราสารทุนต่อบุคคลในวงจำกัด (Private Placement) มาใช้ประกอบการพิจารณา

(2) ลักษณะการจัดสรรตราสารทุนที่อาจมีลักษณะเป็นการเลียงเกณฑ์ (arbitrage) หรือบิดเบือน (distort) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดสรรตราสารทุนให้แก่กลุ่มบุคคลที่ประกาศกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ เช่น กรณีที่บริษัทผู้ออกตราสารทุนประสงค์ที่จะจัดสรรหุ้น IPO ให้แก่ผู้มีอุปการคุณโดยมีลักษณะกำหนดเป็นการเฉพาะเจาะจงหรือเลือกเป็นบางกลุ่มบุคคล แต่ปริมาณหุ้นที่จะจัดสรรเกินกว่าสัดส่วนที่ประกาศกำหนด (เกินกว่าร้อยละ 15 ของจำนวนหุ้นที่เสนอขาย IPO ทั้งหมด) หรือเป็นบุคคลที่ไม่สามารถแสดงได้ว่าเป็นผู้ที่สร้างประโยชน์ให้กับบริษัทอย่างแท้จริง จึงแยกกลุ่มบุคคลดังกล่าวมาจัดสรรตามหลักเกณฑ์นี้แทน

1.2 ตัวอย่างการจัดสรรตราสารทุนในวงกว้าง

(1) การจัดสรรหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียนที่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ออกตราสารทุนตามสัดส่วนการถือหุ้น (Pre-emptive Right) ทั้งนี้ ให้รวมถึงการจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นของบริษัทจดทะเบียน แต่ไม่จัดสรรให้ผู้ถือหุ้นที่จะทำให้บริษัทมีหน้าที่ตามกฎหมายต่างประเทศ (Preferential Public Offering : “PPO”) ด้วย

(2) การจัดสรรหุ้นให้แก่กรรมการหรือพนักงานของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือของบริษัทแม่ บนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่มีความเหมาะสมผล โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นธรรม เช่น อายุงาน ประสบการณ์การทำงาน หรือผลการประเมิน เป็นต้น และไม่เป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ทำให้กรรมการหรือพนักงานคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้รับการจัดสรรตราสารทุนเป็นการเฉพาะ โดยไม่มีเหตุผลสนับสนุนหรือไม่เป็นธรรม เช่น การกำหนดเงื่อนไขการจัดสรรให้เฉพาะกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงของบริษัทแม่เพียงบางราย เป็นต้น

(3) การจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นกู้ของบริษัทแม่หรือบริษัทในเครือของบริษัทแม่ที่เสนอขายแก่บุคคลทั่วไป (Public Offering : “PO”)

“สำนักงาน ก.ล.ต. ได้รับรางวัลองค์กรคนดี ปี 2566

รางวัลรัฐบาลดิจิทัล ปี 2565 และรางวัลนวัตกรรมแห่งชาติ ปี 2565”

(4) การจัดสรรให้แก่กลุ่มบุคคลที่ซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการ กลุ่มบุคคลที่ถือบัตรสมาชิกหรือมียอดสะสมแต้ม หรือบุคคลผู้ถือกรรมธรรม์ประกันชีวิตของบริษัท บริษัทแม่ หรือบริษัทในเครือของบริษัทแม่ เป็นต้น โดยสามารถอ้างอิงปริมาณยอดซื้อหรือยอดใช้บริการได้ ทั้งนี้ ต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติที่จะจัดสรรตราสารทุนให้แก่เฉพาะบุคคลรายใดรายหนึ่งหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในลักษณะเฉพาะเจาะจง หรือในจำนวนที่มากกว่ารายอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน

ทั้งนี้ บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการแบ่งแยกตราสารทุนที่จะจัดสรรให้แก่บุคคลต่าง ๆ ไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลเสนอขายหลักทรัพย์และหนังสือชี้ชวนอย่างชัดเจน

2. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณ

สำนักงาน ก.ล.ต. ได้พิจารณาปรับปรุงแนวปฏิบัติว่าด้วยการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณ เพื่อลดข้อจำกัดและเพิ่มความยืดหยุ่นให้มากขึ้น แต่ยังคงหลักการตามเจตนารมณ์เดิมที่ต้องการให้การจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณต้องเป็นการจัดสรรให้กับผู้ที่สร้างประโยชน์ให้กับบริษัทอย่างชัดเจน และไม่มีลักษณะจงใจให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทอย่างไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อให้บริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO และที่ปรึกษาทางการเงินได้มีความเข้าใจและถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สำนักงาน ก.ล.ต. จึงขอชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์การจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณ

(1) นิยาม “ผู้ถือการคุณ” : หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะของการอุปการคุณที่สร้างประโยชน์อย่างชัดเจนให้กับบริษัท

(2) เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์ที่จำกัดสัดส่วนการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณอย่างชัดเจน ให้บริษัทที่จะจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณปฏิบัติ ดังนี้

(2.1) ให้คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำหนดและอนุมัติหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ที่สร้างประโยชน์อย่างชัดเจนให้กับบริษัท ตัวอย่างเช่น กลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับบริษัท เช่น ลูกค้า ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ตัวแทนจำหน่าย คู่สัญญาทางการค้า เป็นต้น หรือหากมีกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะความสัมพันธ์อื่น ก็ควรจะต้องแสดงได้ว่าบุคคลดังกล่าวเคยสร้างประโยชน์อย่างแท้จริงให้กับบริษัทอย่างไร เช่น การจัดหาแหล่งเงินทุน การตลาด เทคโนโลยี หรือการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจโดยตรงของบริษัท เป็นต้น และไม่ควรกำหนดลักษณะการอุปการคุณที่กว้างเกินไป ทั้งนี้ การจัดสรรหุ้นดังกล่าวต้องไม่มีลักษณะเป็นการจงใจหรือนำไปสู่การเกิดทุจริตคอร์รัปชันหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทอย่างไม่ถูกต้อง รวมทั้งต้องไม่จัดสรรหุ้นให้กับบุคคลที่มีลักษณะความสัมพันธ์หรือมีอุปการคุณส่วนตัวกับผู้ถือหุ้นใหญ่ กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท

(2.2) ให้ผู้บริหารสูงสุดของบริษัท (CEO หรือ MD) ต้องมีหน้าที่จัดทำรายชื่อผู้ถือการคุณที่จะได้รับจัดสรรหุ้น IPO โดยต้องระบุลักษณะการมีอุปการคุณของผู้ถือการคุณแต่ละราย และบริษัทต้องจัดให้มีกระบวนการในการดูแลติดตามให้การจัดสรรหุ้น IPO ให้กับผู้ถือการคุณเป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทอาจมอบหมายให้บุคคล

หรือกลุ่มบุคคลใดทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลติดตามการจัดสรรหุ้นดังกล่าว เช่น กรรมการตรวจสอบผู้ตรวจสอบภายใน เลขาธิการบริษัท ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านการดูแลและปฏิบัติตามกฎหมาย เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทมั่นใจว่ารายชื่อดังกล่าวเข้าข่ายเป็นผู้มีอุปการคุณอย่างแท้จริงตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริษัทอนุมัติ

2.2 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดสรรหุ้นให้กับผู้มีอุปการคุณ

(1) กรณีผู้มีอุปการคุณเป็นนิติบุคคล บริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO ต้องดำเนินการจัดสรรหุ้น IPO ให้กับนิติบุคคลนั้นโดยตรง ไม่สามารถจัดสรรหุ้นไปยังผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหาร หรือพนักงานของนิติบุคคลดังกล่าวได้ เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวไม่ได้เป็นผู้มีอุปการคุณของบริษัทโดยตรงและอาจนำไปสู่การเกิดทุจริตคอร์รัปชันหรือเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทอย่างไม่ถูกต้องได้ อย่างไรก็ตาม หากนิติบุคคลดังกล่าวไม่มีนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์หรือไม่ประสงค์ที่จะลงทุนในหุ้น IPO ของบริษัท นิติบุคคลดังกล่าวอาจกำหนดบุคคลที่จะใช้สิทธิ์จองซื้อหุ้น IPO แทนได้ โดยบุคคลที่จะใช้สิทธิ์แทนต้องเป็นผู้มีความสัมพันธ์กับนิติบุคคลและมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์แก่บริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO เช่น เจ้าของ ผู้บริหาร และพนักงานของนิติบุคคล (ครอบคลุมบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด คือ คู่สมรสและบุตรของบุคคลดังกล่าวได้) เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้บริหารสูงสุด (CEO หรือ MD) หรือกรรมการมีอำนาจลงนามของนิติบุคคลที่เป็นผู้มีอุปการคุณอาจกำหนดบุคคลที่จะใช้สิทธิ์จองซื้อหุ้น IPO แทนได้ แต่หากเป็นการกำหนดให้ตนเองหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง (conflict) เป็นผู้ใช้สิทธิ์จองซื้อหุ้น IPO แทนนั้น ควรให้ผู้ที่มีความสูงกว่าเป็นผู้กำหนด เช่น ให้ผู้มีอำนาจสูงกว่า CEO เป็นผู้กำหนดสิทธิ์จองซื้อหุ้น IPO ให้แก่ CEO ของนิติบุคคลนั้น เป็นต้น สำหรับกรณีนิติบุคคลที่มีเจ้าของเพียงรายเดียว อาจสามารถดำเนินการให้กรรมการผู้มีอำนาจลงนามกำหนดให้สิทธิ์ดังกล่าวให้กับตนเองได้ นอกจากนี้ นิติบุคคลที่เป็นผู้มีอุปการคุณดังกล่าวควรจัดทำเอกสารแจ้งรายชื่อและข้อมูลของบุคคลที่ได้รับการจองซื้อหุ้น IPO ในฐานะเป็นผู้มีอุปการคุณของบริษัทตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 ด้วย

(2) การพิจารณาลักษณะของการอุปการคุณที่สร้างประโยชน์อย่างชัดเจน บริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO จะต้องมียกสารหลักฐานที่แสดงได้ว่าการติดต่อทางธุรกิจกับผู้มีอุปการคุณ เช่น สัญญาซื้อขาย สัญญาการจ้าง/รับจ้าง เอกสารการจ่าย/รับชำระเงิน ใบเสนอราคาหรือเอกสารที่แสดงถึงจะมีการซื้อหรือขายสำหรับกรณีกลุ่มลูกค้าในอนาคต (potential customer) หรือเอกสารอื่นใดที่สามารถแสดงถึงการสร้างประโยชน์ของบุคคลดังกล่าวต่อบริษัทได้อย่างชัดเจน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO ประสงค์ที่จะจัดสรรหุ้นให้แก่บุคคลที่เห็นว่าเป็นผู้สร้างประโยชน์ให้กับบริษัทอย่างชัดเจน แต่ไม่สามารถแสดงเอกสารหลักฐานความมีอุปการคุณที่เป็นลายลักษณ์อักษรได้ ตัวอย่างเช่น บุคคลที่ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาทางด้านธุรกิจของบริษัทโดยตรง แต่ไม่ได้มีการว่าจ้างในรูปของสัญญาจ้าง เป็นต้น บริษัทควรพิจารณาจัดทำสรุปข้อเท็จจริงของการรับบริการและประโยชน์ที่บริษัทได้รับจากการใช้บริการดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO เพื่อให้พิจารณาอนุมัติการจัดสรรหุ้น IPO ให้บุคคลดังกล่าวเป็นรายบุคคล โดยบุคคลดังกล่าวต้องเข้าหลักเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดด้วย

ทั้งนี้ การดำเนินการจัดสรรหุ้นตามแนวปฏิบัติข้างต้น คณะกรรมการบริษัทจะต้องคำนึงถึง
ความรับผิดชอบต่อ ความระมัดระวัง และความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทเป็นสำคัญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพฑูรย์ ดำรงวารี)

ผู้ช่วยเลขาธิการ

เลขาธิการแทน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ภาพถ่ายประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ. 18/2566 เรื่อง การจำหน่าย
หลักทรัพย์ที่ออกใหม่ประเภทหุ้นและใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นของบริษัท
ที่ออกตราสารทุน (ฉบับที่ 7) ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2566
2. ตัวอย่างเอกสารแจ้งรายชื่อบุคคลที่จะจองซื้อหุ้น IPO แทนนิติบุคคลที่ได้รับการจัดสรร
หุ้น IPO ในฐานะผู้มีอุปการคุณ

ฝ่ายจดทะเบียนตราสารทุน 1

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2263-6512

สำเนาเรียน ประธานกรรมการชมรมวาณิชธนกิจ